

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

„Acel vlăstar plantat în primăvară dă roade bune de un sfert de veac”

Susținerea tezelor de master

În perioada 5 – 9 februarie 2018, la Academia de Administrare Publică a avut loc susținerea tezelor de master la programele: Administrarea publică, Anticorupție, Management, Relații internaționale și Managementul informațional în administrarea publică, învățământ cu frecvență redusă.

Pentru cei peste 200 de masteranzi susținerea tezelor a constituit o etapă de finalizare a studiilor, de sintetizare a cunoștințelor și competențelor acumulate la Academie pe parcursul celor 2,5 ani de studii.

Elaborarea tezelor de master a ținut să demonstreze că studenții au reușit să acumuleze noi competențe și să-și formeze abilitățile necesare unui funcționar public modern. Prin ordinul Rectorului, au fost constituite Comisiile de evaluare, în componența cărora au fost incluși profesori ai Academiei, savanți notorii, înalți demnitari de stat.

Tezele de master au fost elaborate și realizate în baza unui suport științific semnificativ, a experienței naționale și internaționale de administrare.

Tematica tezelor de master a reflectat diversitatea problemelor administrative actuale, precum reforma administrației publice și administrativ-teritorială, descentralizarea administrației publi-

ce și a serviciilor publice, parteneriatul public-privat, aspectele deontologice și de integritate ale funcționarului public, implementarea tehnologiilor informaționale în administrația publică, implicarea instituțiilor publice în realizarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a menționat în cadrul susținerii tezelor de master la programul Anticorupție că prioritară la ora actuală este reforma administrației publice și administrativ-teritorială, scopul căreia este de a eficientiza administrarea publică, a asigura transparența decizională și a gestiona corect finanțele publice și absolenții Academiei sunt chemați să se implice plenar în promovarea acestor reforme.

După susținerea tezelor de master, am solicitat câteva opinii ale masteranzilor.

Eugenia LUPUȘOR, Programul Administrația Publică:

- Am depus actele la Academia de Administrare Publică, fiind funcționar public în cadrul Consiliului raional Strășeni. Desigur, pentru a fi la nivel, aveam nevoie de cunoștințe profunde în domeniu. Și, iată, s-au scurs doi ani și jumătate de studii la Academie, care ne-au format

ca profesioniști adevărați. Sunt foarte mulțumită de aceste studii care m-au îmbogățit cu cunoștințe temeinice în domeniu. Între timp, mi-am deschis o afacere proprie și tocmai aceste cunoștințe m-au ajutat să-mi administrez cu succes afacerea chiar de la bun început. Mulțumim profesorilor de la Academie pentru bagajul de cunoștințe benefic pentru mine și echipa mea și pentru abilitatea de a presta servicii de calitate.

(Continuare în pag. 3)

SUMAR

Susținerea tezelor de master.....	1,3
Oficial.....	2
Cooperare internațională.....	4
Dezvoltare profesională.....	5
Academia de Administrare Publică la 25 de ani.....	6-7
Proiecte în derulare.....	8
Administrație publică locală.....	9
Frumoasă-i limba ce-o vorbim.....	10
Îndrumar pentru funcționarul public.....	11
Diverse.....	12

Cooperare Arabia Saudită – Republica Moldova

Aflat într-o vizită oficială în Emiratele Arabe Unite, Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a avut o întrevedere cu familia regală, la invitația Sheicului Faisal Bin Sultan Bin Salem Al Qassimi, Guvernator al emiratului Sharjah (unul dintre cele 7 Emirate) din 1972 și până în prezent, membru al Consiliului Suprem al Uniunii Emiratelor Arabe Unite, istoric, fondator al Băncii Arabe Unite și al unor grupuri de companii în diverse domenii.

Sheicul Faisal Bin Sultan Bin Salem Al Qassimi este membru al familiei regale Al Qassimi - una dintre cele 6 familii, care guvernează EAU și conduce două dintre cele 7 emirate: Ras Al Khema și Sharjah.

În cadrul dialogului, părțile au discutat despre oportunitatea realizării unor proiecte investiționale mari în

Moldova în mai multe domenii, precum ar fi cel industrial, financiar, al construcțiilor ș. a.

Igor Dodon, a avut, de asemenea, o întrevedere cu Rashid S. Al-Rashid din Arabia Saudită, fondator și președinte al unui mare grup de companii din domeniul construcției, producerii energiei alternative, prestării serviciilor medicale, dezvoltării turismului, filantropiei ș. a.

Șeful statului a menționat că domnul Rashid a manifestat un interes major pentru Republica Moldova, în special, pentru edificarea unor spitale, blocuri locative, magazine, hoteluri etc.

„Am discutat despre construcția unui complex sportiv multifuncțional în Republica Moldova. În următoarele luni ne propunem să selectăm terenul, să finalizăm elaborarea documentelor de proiectare, pentru a începe în termen optim construcția acestuia. Mi-am exprimat încrederea că proiectul respectiv va fi lansat curând sub patronatul Președintelui Republicii Moldova”, a declarat președintele țării.

Programul de monitorizare media discutat în Parlament

Avantajele utilizării programului de monitorizare media au fost discutate, recent, în cadrul Consiliului Național de Comunicare, întrunit în incinta Parlamentului. Comunicatorii din cadrul instituțiilor și autorităților publice centrale au participat la sesiunea de instruire privind utilizarea sistemului de căutare și de monitorizare a presei, dezvoltat și finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe al Estoniei și implementat în parteneriat cu P&P Estonia și BDR Associates – Strategic Communication.

În deschiderea evenimentului, șefa Direcției generale comunicare și relații publice a Parlamentului, Iuliana Bordeianu, a menționat că softul de monitorizare media este un instrument de consolidare a capacităților de comunicare instituțională, oferit instituțiilor statului în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității autorităților centrale în procesul de monitorizare a mijloacelor de informare în masă - sprijinirea reformelor, combaterea dezinformării și a corupției”.

Metoda de utilizare a programului a fost prezenta-

tă de către experții Sven-Erik Heinsoo, cofondator al Baltic Media Monitoring Group (BMMG), un lider pe piața de monitorizare și analiză mass-media în țările baltice, și Martin Jaško, consilier pentru dezvoltarea capacității de comunicare strategică în cadrul Unității de Comunicare a Guvernului din Estonia.

Consiliul Național de Comunicare a fost instituit în octombrie 2017, prin dispoziția președintelui Parlamentului Andrian Candu. Acesta este o platformă de lucru pentru schimb de informații și cooperare, care are drept scop mediatizarea realizărilor și oportunităților oferite de parcursul european de integrare și modernizare a Republicii Moldova.

Slovacia susține cursul european al Republicii Moldova

importanța menținerii în continuare a unui dialog activ.

Premierul a apreciat sprijinul constant acordat de Slovacia în promovarea reformelor și în avansarea țării noastre pe calea integrării europene. Totodată, Pavel Filip a menționat că autoritățile mizează pe susținerea părții slovace și în asigurarea vizibilității progreselor realizate de Executiv.

În acest context, Primul-Ministru s-a referit la măsuri

Subiecte actuale de pe agenda moldo-slovacă au fost discutate de premierul Pavel Filip și ambasadorul Republicii Slovace în țara noastră, Dušan Dacho. Oficialii au evidențiat nivelul avansat al relațiilor bilaterale și

rile întreprinse de Guvern, în ultimii doi ani, în vederea asigurării stabilității în societate și redobândirii încrederii din partea partenerilor externi. Șeful Executivului a trecut în revistă reformele-cheie realizate în această perioadă și prioritățile pentru anul 2018, subliniind că la baza agendei guvernamentale rămâne Acordul de Asocieri cu Uniunea Europeană.

Ambasadorul Dušan Dacho a confirmat, la rândul său, disponibilitatea părții slovace de a susține în continuare proiectul european al țării noastre. De asemenea, diplomatul s-a pronunțat pentru dinamizarea relațiilor economice și intensificarea schimburilor comerciale dintre cele două state.

Oficialii au făcut și un schimb de opinii privind proiectele de dezvoltare realizate în Republica Moldova cu sprijinul Slovaciei. Țara noastră este inclusă în lista primelor trei state care beneficiază de asistență financiară și tehnică din partea autorităților de la Bratislava.

(Sfârșit. Încep. în pag. 3)

Andrei IEPURE, Programul Anticorupție:

- Sunt absolvent al Universității de Stat din Moldova, facultatea de drept, iar acum sunt audient la Institutul Național de Justiție. Dar totuși am considerat că studiile de la Academia de Administrare Publică îmi vor lărgi cu mult orizontul de cunoștințe căci, oriunde am activa, aceste cunoștințe ne vor ajuta să ne organizăm munca, să fim în serviciul oamenilor. Cei doi ani și jumătate de studii confirmă justetea alegerii făcute. Și acum pot propune oricui, care și-ar dori o carieră de succes în viață, să se perfecționeze aici, la Academia de Administrare Publică.

fițe ale instituției noastre de dezvoltare a societății informaționale.

Alina CEVAGA, Programul Management:

- Fiind contabilă la Consiliul raional Florești, am studiat detaliat la Academie managementul economic pentru a mă perfecționa la nivelul

Cristina PETROV, Programul Managementul informațional în administrarea publică:

- În calitatea mea de specialist în cadrul Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale, desigur, că aveam nevoie de cunoștințe temeinice în domeniul tehnologiilor informaționale, fiindcă în ziua de azi fără aceste cunoștințe e imposibil de asigurat o dezvoltare durabilă fie a instituțiilor publice, fie a sectorului economic. Acumulând cunoștințe profunde, aici, la Academia de Administrare Publică, mă voi putea încadra plenar în realizarea sarcinilor speci-

cerințelor de azi și, anume, specificul remunerării muncii în sectorul public, de care depinde, în opinia mea, eficiența serviciului public și calitatea serviciilor publice prestate. Mă voi strădui ca să aplic creator cunoștințele acumulate la Academie.

Și profesorii, membri ai Comisiilor de evaluare a tezelor, au apreciat la justa valoare gradul de pregătire a funcționarilor de stat.

Iurie CIOCAN, doctor în științe politice, șef al Centrului de Implementare a Reformelor, președinte al Comisiei, Programul Administrarea Publică:

Susținerea tezelor de master

- În marea lor majoritate, masteranzii au demonstrat cunoștințe profunde în domeniul științelor administrative, ceea ce este o dovadă în plus a potențialului corpului profesoral-didactic al Academiei de Administrare Publică de a pregăti cadre înalt calificate pentru serviciul public al țării, îndeosebi acum, când sunt în deplină desfășurare reformele administrației publice și administrativ-teritoriale. Consider că temele tezelor de master, abordarea lor practică, vor contribui la implementarea reușită a reformelor.

Nicolae ȚĂU, doctor habilitat, profesor universitar, membru al Comisiei, Programul Relații internaționale:

- Masteranzii au demonstrat un grad înalt de atitudine și responsabilitate în cercetarea și fundamentarea științifică a problemelor teoretice și practice, în colectarea materialelor și elaborarea tezelor, demonstrând un

nivel înalt de cunoștințe. Consider că mai mulți dintre masteranzi au demonstrat capacități și abilități necesare pentru a fi angajați, la dorința lor și în dependență de locurile vacante, în cadrul Ministerului de Externe și Integrării Europene, sau în alte structuri ale relațiilor internaționale.

Programele cu tematica relațiilor internaționale sunt elaborate la nivel înalt dar, în opinia mea, este nevoie ca masteranzii să lucreze mai mult asupra studiului individual.

După cum ne-a informat **Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, director al Departamentului studii superioare de master**, în conformitate cu Regulamentul cu privire la distincțiile Academiei de Administrare Publică, masteranzii, care au demonstrat înalte performanțe la studii, au participat la diverse forumuri și conferințe științifice naționale și internaționale, la mese rotunde, au fost activi pe parcursul studiilor la Academie, li se v-a conferi distincția „Absolvent eminent al Academiei” și se vor decerna cu Diplome de Onoare.

Înmănarea diplomelor de absolvenți ai Academiei de Administrare Publică va avea loc pe 16 martie 2018.

Ion AXENTI

Delegația OSCE în vizită la Academie

Pe 8 februarie 2018, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de documentare o delegație a Oficiului Înalțului Comisar al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) din componența căreia au făcut parte Anton THOMSEN, consilier politic al Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale (HCNM), Sarah STÉPHAN, manager de proiect în cadrul HCNM, Sergiu CONOVALU, coordonator național de program

HCNM, Kristina KALLAS, expert OSCE, și translatorea Elena DOLGHII. Oaspeții au avut o întrevedere cu rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. La întrevedere au participat prim-prorectorul Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională, și Dinu MANOLE, șef Direcție cooperare internațională.

Rectorul Oleg Balan a făcut o scurtă prezenta-

re a Academiei, a măsurilor întreprinse pentru perfecționarea procesului de studii și de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, accentuând că o prioritate pentru Academie este cooperarea internațională. Au devenit deja tradiție stagiile profesorilor și ale masteranzilor

în diferite țări ale lumii, o premieră din ultimul timp fiind mobilitatea academică, și implicarea Academiei în diverse proiecte în colaborare cu parteneri de peste hotare. În acest sens, va fi binevenită și inițierea unei colaborări cu Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa.

După cum au subliniat oaspeții, scopul vizitei l-a constituit identificarea necesităților de susținere a Guvernului Republicii Moldova în vederea implemen-

tării Planului de Acțiuni privind implementarea Strategiei de Consolidare a Relațiilor Interetnice, reitărând angajamentul OSCE în promovarea integrării și incluziunii sociale în Republica Moldova.

Au urmat discuții constructive, fiind accentuat rolul important al Academiei de Administrare Publică în realizarea obiectivelor Strategiei, îndeosebi, în partea ce vizează participarea la viața publică a minorităților naționale, colaborării instituției cu Biroul Relații Interetnice al Republicii Moldova, fiind prezentate activitățile planificate, în acest scop, de către Oficiul Înalțului Comisar.

Părțile au convenit de a continua consultările privind includerea unui reprezentant al Academiei în grupul de lucru, ce urmează să fie format pentru implementarea în Republica Moldova a Strategiei de Consolidare a Relațiilor Interetnice,

Cor. F.P.

Pe 31 ianuarie, curent, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de documentare Asya VARBANOV, Reprezentanta de Țară a Entității Națiunilor Unite pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor (UN WOMEN), însoțită de Viorica GHIMPU, Coordonațoare Program „Abilitarea Economică a Femeilor”, și Elena RĂȚOI, Coordonațoare Program „Femeile în liderism”, care a avut o întrevedere cu rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. La întrevedere au participat prorectorul Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională, și Maia BOROZAN, doctor habilitat, profesor universitar, șefa Secției Managementul calității.

Rectorul Academiei a făcut o scurtă prezentare a

instituției de învățământ, a evoluției procesului de studii, invocând importanța aprofundării cooperării internaționale pentru perfecționarea continuă a instruirii întru modernizarea serviciului public al țării, afirmând disponibilitatea colaborării cu organismele ONU.

Dna Asya Varbanova a mulțumit, la rândul său, pentru invitația de a vizita

Academia de Administrare Publică, scopul fiind stabilirea unei colaborări în domeniul politicii gender. Domnia sa a menționat, că în ultimii 10 ani în Republica Moldova au fost implementate mai multe programe ale ONU în domeniul politicilor gender, iar în prezent a fost elabora-

toate nivelurile în realizarea acestuia fiind una majoră. În acest context, ar fi binevenită o colaborare a Oficiului ONU cu Academia, prin inițierea unui curs specific de instruire a funcționarilor publici în domeniul politicii gender.

DI Oleg Balan, a menționat, în această ordine de idei, că Academia are o anumită experiență la acest capitol, ceea ce va facilita stabilirea relațiilor de colaborare.

Părțile au convenit de a crea un grup comun de lucru pentru elaborarea și semnarea, în timpul apropiat, a unui Memorandum de colaborare.

Vlad IONAȘCU

O nouă sesiune de dezvoltare profesională a șefilor de subdiviziuni structurale ale instituției a avut loc pe 5 februarie curent, în cadrul căreia s-au discutat subiecte privind actualizarea, în conformitate cu cerințele standardelor în domeniul asigurării calității, a actelor regulatorii interne - regu-

Managementul calității promovat la Academie

După cum v-am informat în numărul precedent al ziarului „Funcționarul Public”, în perioada 17 - 31 ianuarie 2018, la Academia de Administrare Publică au avut loc patru sesiuni din cadrul modulului „Managementul calității”.

familiarizat asistența cu cerințele unice privind elaborarea regulamente-

referit și asupra necesității elaborării planurilor de activitate a structurilor

superior, care să sporească eficiența procesului de instruire.

Conform planului de dezvoltare profesională a personalului pentru anul în curs, vor mai fi organizate activități de instruire cu diferite tematici: „Managementul conflictelor și al stresului”, „Managementul timpului”, „Managementul documentelor”, „Utilizarea tehnologiilor informaționale”, „Dezvoltarea abilităților de comunicare și de prezentare” și altele.

lamentele subdiviziunilor Academiei și a fișelor de post ale angajaților acesteia.

În calitate de formator al acestei sesiuni, am

lor subdiviziunilor structurale și fișele de post în contextul implementării în cadrul Academiei a Sistemului de Management al Calității. În paralel, m-am

Academiei, venind cu recomandări concrete în ceea ce privește practica elaborării și realizării planului de lucru al instituției noastre de învățământ

Aurelia ȚEPORDEI,
director al
Departamentului
dezvoltare
profesională

Integrarea profesională în funcția publică

La Academia de Administrare Publică au demarat activitățile de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice, organizate la comanda de stat, stabilită prin Hotărârea Guvernului nr.49 din 16 ianuarie 2018.

Primul curs de instruire cu tematica „Integrarea profesională în funcția publică”, destinat funcționarilor publici debutanți din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și nivelul al doilea, s-a desfășurat în perioada 12 - 16 februarie 2018, având o durată de 40 de ore.

Participanți – funcționari publici debutanți – s-au familiarizat cu prevederile cadrului normativ ce reglementează activitatea funcționarului public, teo-

ria și practica organizării și funcționării administrației publice. De asemenea, debutanții și-au dezvoltat abilitățile de procesare a informației; de elaborare a notelor informative, rapoartelor, proiectelor de decizie, scrisorilor; soluționarea petițiilor; comunicarea eficientă, necesare pentru îndeplinirea funcției publice. În acest sens, programul a prevăzut ore privind atât informația teoretică și empirică necesară cât și informații aplicative ajustate la necesitățile contemporane.

Obținerea acestor abilități a fost confirmată printr-un certificat de absolvire a cursului de dezvoltare profesională.

Productivitatea orelor și utilitatea lor s-a datorat formatorilor atrenați în procesul de instruire – cadre didactice ale Academiei, specialiști de înaltă calificare de la alte autorități publice centrale, Centrul Național Anticorupție, Institutul Național de Justiție – dar și metodelor de instruire, folosite de către ei, precum prezentare, studiu de caz, brainstorming, discuții în grup, etc.

Aceste metode au generat interactivitatea și dinamica cursului, astfel, încât participanții asimilând mai multă informație într-o perioadă redusă de timp.

Viorica ȚARĂLUNGĂ,
metodistă,
Departamentul
dezvoltare
profesională

O istorie a Academiei în file de ziar

Spicuiuri din ziarul
„Funcționarul Public”
2006

Februarie. La Academia se desfășoară o conferință științifico-practică „Vectorul european al Republicii Moldova și realizarea Planului de Acțiuni”.

4 aprilie. Oaspete de onoare al Academiei este doamna Vaira Vike-Freiberga, Președintele Letoniei, care a ținut un discurs în fața audiențelor și colaboratorilor cu tema „Republica Moldova și Letonia, confruntând provocările societății moderne”.

25 mai. Cu prilejul Zilei Academiei, se desfășoară Conferința anuală științifico-practică cu genericul „Academia de Administrare Publică – Centru național de formare și perfecționare a personalului din serviciul public”.

Iulie. Este publicat decretul Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, prin care Alexandru Roman este numit, din data de 14 iulie 2006, în funcția de rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

În același număr se relatează că, la 14 iulie 2006, la ședința Senatului Academiei a participat președintele republicii, Vladimir Voronin, care l-a prezentat pe noul rector, Alexandru Roman, și a adus mulțumiri rectorului precedent, Ala Mironic, care a condus Academia în perioada martie 2002 – 14 iulie 2006.

În anul 2006 la Academia este dublată cota de înmatriculare. La 17-19 august au fost testați cca 300 de candidați la cele 3

(Continuare în pag. 7)

Ancheta anului jubiliar

pentru absolvenții Academiei de toate promoțiile

- 1. Ce au însemnat pentru Dumneavoastră studiile de doctorat la Academie?**
- 2. Cum V-au ajutat cunoștințele acumulate la Academie în cariera D-voastră profesională?**
- 3. Cum vedeți rolul de mai departe al Academiei în restructurarea, dezvoltarea și consolidarea administrației publice din republică?**
- 4. Ce ați dori Academiei cu ocazia aniversării a 25 de ani de la fondarea sa?**

1. Făcându-mi studiile superioare de licență și masterat la specialitatea Administrarea publică la două instituții de învățământ superior din Chișinău, mi-am dorit să văd cum se face carte în acest domeniu și la alte instituții de învățământ. Așa că, cercetând fiecare instituție care oferea studii la specialitatea *Administrație publică*, m-am oprit la Academia de Administrare Publică. Am meditat ceva timp și, astfel, mi-am zis, că aceasta va fi următoarea mea provocare. Anume denumirea Academiei de Administrare Publică mi-a trezit curiozitatea și m-a determinat la luarea deciziei, fiindcă, mă gândeam în sinea mea, uite, denumirea instituției date, coincide cu denumirea specialității mele – exact ceea ce caut. Astfel, am ajuns să-mi fac studiile la această prestigioasă instituție, fiind hotărât în luarea deciziei și onorat de calitatea procesului educațional prestat de cadrele profesoral-didactice de la Academie.

Studiile făcute la Academia au însemnat multă muncă cognitivă, multe nopți albe, emoții, provocări, multiple vizite la biblioteci, ghidări și direcționări prețioase de la distinși profesori ai Academiei, cercetări și investigații științifice profunde și sistematice, participări la conferințe și forumuri științifice, oportunități de a face schimb de opinii cu cercetătorii din alte state, precum și un volum imens de cunoștințe acumulate.

Oleg SOLOMON,
colonel, șef Direcție,
Ministerul Apărării,
doctor în științe
administrative

2. Datorită cunoștințelor acumulate la Academie, înțelegerea și perceperea proceselor organizaționale și funcționale, care se derulează sau ar trebui să se desfășoare în cadrul Ministerului Apărării, sunt mai facile și mai clare. Cunoștințele de la Academie m-au ajutat să văd lucrurile altfel, așa cum ar trebui să se desfășoare acestea, potrivit literaturii de specialitate, cadrului legislativ și normativ în vigoare. Studiile de doctorat de la Academie mă ajută să organizez și să desfășor procese decizionale bazate pe multă documentare, judecată și raționalitate. Acestea contribuie, la fel, la exercitarea unui act managerial adecvat și conform cu principiile științifice enunțate de știința ce guvernează acest domeniu.

A eficientiza activitatea unei instituții înseamnă a realiza, a produce, a perfecționa continuu procesele de lucru cu aceleași resurse sau chiar cu resurse mai puține. Or,

acest deziderat poate fi realizat doar prin desfășurarea unor procese decizionale bazate pe evidențe și finalizate cu adoptarea unor decizii eficiente și rezultative. Tocmai aceasta încercăm să facem și noi, începând de la ședințele organizate sau la care participăm, până la adoptarea deciziilor și monitorizarea implementării acestora, să imprimăm tuturor acestor activități birocratice spiritul științific al științelor și exactitatea normelor juridice, astfel încât resursele utilizate să fie minimale, iar rezultatele obținute – maxime.

Toate activitățile, desfășurate în cadrul instituției, se încadrează, mai mult sau mai puțin, în funcțiile de bază ale managementului public. Prin urmare, depunem eforturi pentru a le structura și a le alinia la formele și conținutul, prevăzute de știința managementului public. O atenție deosebită se acordă, prin aplicarea cunoștințelor acumulate, procesului de planificare a activităților instituționale pe termen scurt, mediu și lung. Utilizarea cunoștințelor cu privire la principiile, structura, conținutul, elementele și cerințele pentru planificare este determinantă pentru astfel de activități. Inferând, decelez faptul că depunem toate eforturile că să modelăm sistemul birocratic în care activăm și nu sistemul să ne modeleze pe noi.

(Continuare în pag. 7)

(Sfârșit. Început în pag. 6)

3. De fiecare dată când dispun de ocazie, evidențiez că Academia trebuie să reprezinte acel turn național de dirijare a reformelor în domeniul dezvoltării și modernizării administrației publice din Republica Moldova, luminând și indicând direcția generală de urmat. Toate inițiativele și propunerile de politici publice, care vizează forma, conținutul și funcționarea

administrației publice, necesită a fi avizate de către Academia. Or, cei mai competenți specialiști și cea mai înaltă și exactă expertiză în domeniul administrației publice se găsesc la Academia. Academia trebuie să rămână același Centru Unic Național de formare și perfecționare profesională a funcționarilor de stat din Republica Moldova.

4. Cu ocazia aniversării a unui sfert de veac de la

fondarea Academiei, urez acestora ca să se bucure și în viitor de stabilitate instituțională și funcțională, succese și realizări inegalabile, respect și apreciere cuvenită și să-și continue cu multă demnitate și devotament acea misiune primordială de profesionalizare a corpului de funcționari publici și de modernizare perpetuă a serviciului public al Republicii Moldova.

(Sfârșit. Început în pag. 6)

O istorie a Academiei în file de ziar

Spicuri din ziarul „Funcționarul Public”

2006

specialități: Administrarea de stat și municipală, Economie și management public, Relații internaționale.

Septembrie. Este publicat decretul Președintelui Republicii Moldova privind numirea, din 20 septembrie 2006, a domnului Corneliu Popovici în funcția de vice-rector al Academiei.

Octombrie. Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, convoacă o ședință la tema activității Academiei de Administrare Publică. În cadrul ședinței s-a convenit asupra elaborării unui plan de măsuri în vederea eficientizării activității Academiei prin modernizarea procesului instructiv și îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituției.

27 octombrie. La Palatul Republicii are loc o conferință internațională științifico-practică „Integritatea serviciului public: repere etice”, organizată de AAP și Transparency International-Moldova.

Octombrie. Aflat într-o vizită de lucru la Vilnius în fruntea unei delegații, rectorul Academiei, Alexandru Roman, și Alfonsas Velicka, directorul instituției-gazdă, au semnat protocolul de colaborare dintre AAP și Institutul de Administrare Publică din Lituania.

Nr. 21 din noiembrie 2006, care este și un număr jubiliar – 250 de la apariția ziarului „Funcționarul Public” – inserează un articol de elogiu la adresa publicației, care a rotunjit și vârsta de 12 ani, semnat de rectorul Academiei, Alexandru Roman.

Tatiana MANOLE, doctor habilitat, profesor universitar, care împreună cu alți profesori și cadre didactice a pus bazele procesului de studii la Academia de Administrare Publică, unde a activat mai mult de 20 de ani, chiar din primul an de la fondarea sa, a fost decorată, recent, cu cea mai înaltă distincție a Academiei de Științe a Moldovei – medalia „Dimitrie Cantemir”. Medalia i-a fost conferită pentru contribuție substanțială la cercetarea economică și promovarea valorilor științifice pe parcursul a mai mult de 40 de ani de activitate științifico-didactică, consacrată efectuării cercetărilor științifice în domeniul finanțelor și, în special, al finanțelor publice și pregătirii în cadrul Academiei de Administrare Publică a cadrelor de înaltă calificare pentru administrația publică centrală și locală,

Dna Tatiana Manole a fost preocupată în permanență de reforma finanțelor publice, în special, la nivel local. A participat la multe proiecte naționale cu finanțare internațională, lansate de AAP, privind managementul finanțelor publice (Portugalia (Lisabona), Olanda (Groningen, Haga, Maarsht), alte centre științifice de

Tatiana Manole, decorată cu medalia „Dimitrie Cantemir”

peste hotare. A avut o contribuție substanțială la elaborarea și editarea de către Academia de Administrare Publică a „Ghidului alesului local”, proiect susținut financiar de PNUD. Multe dintre articolele sale științifice au fost publicate în revista metodicostiințifică „Administrarea Publică”, Tatiana Manole fiind până în prezent membru al colegiului redacțional al revistei. A contribuit la perfecționarea procesului de studii și în calitatea sa de fost membru al Senatului Academiei.

Cele peste 200 de lucrări științifice, inclusiv 12 monografii, cele mai relevante fiind „Metodologia finanțării învățământului public: teorie și practică” (2010) și „Managementul finanțelor publice” (2016) vin să confirme legitimitatea distincției acordate. Actualmente, Dumneaei își continuă cercetările sale științifice în cadrul Institutului Național de Cercetări Economice.

Interesele sale științifice sunt axate pe consolidarea financiară la

nivelul unităților administrativ-teritoriale, descentralizarea financiară și cea fiscală, reforma bugetară la nivel local și impactul său asupra consolidării financiare, lucrări ce constituie un valoros suport științific în domeniul finanțelor publice pentru pregătirea și dezvoltarea profesională a funcționarilor de stat de toate nivelurile întru modernizarea serviciului public al țării.

Colaboratorii ziarului „Funcționarul Public” îi transmit dnei Tatiana Manole cele mai calde felicitări și sincere urări de bine, sănătate și noi succese cu prilejul decorării bine meritate cu medalia „Dimitrie Cantemir”.

Ion VLADIMIR

Modernizarea Bibliotecii Științifice a Academiei prin implementarea proiectelor internaționale

Obiectivul de bază al proiectului constituie consolidarea și modernizarea bibliotecilor prin îmbunătățirea nivelului de competențe și abilități ale personalului de bibliotecă în instituțiile superioare de învățământ din Armenia, Moldova și Belarus, prin dezvoltarea de biblioteci inovatoare ca suport pentru educație și învățare continuă.

În anul 2018, va continua activitatea Bibliotecii Științifice a Academiei de Administrare Publică în cadrul proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus, prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor”, proiect ce se desfășoară în cadrul programului Erasmus+ „Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior”, finanțat de către Comisia Europeană.

pentru rețeaua de biblioteci (LNSS) pentru diseminarea, specifice pentru biblioteci și terminologie de bibliotecă;

Prin implementarea proiectului se urmărește modernizarea și reformarea bibliotecilor din instituțiile superioare de învățământ din Armenia, Moldova și Belarus prin sporirea performanței, relevanței, accesibilității serviciilor de informare și documentare în conformitate cu standardele europene și cele mai bune practici, cu nevoile de instruire a bibliotecarilor în era informațională. Proiectul are ca scop promovarea inovațiilor în dezvoltarea profesională a bibliotecarilor, consolidarea managementului și a capacităților de inovare și accesibilitate în bibliotecile din Armenia, Moldova și Belarus prin planificarea strategică și elaborarea politicilor de bibliotecă. De asemenea, prin implementarea proiectului se urmărește stabilirea și menținerea unei rețele de parteneriat estic pentru servicii de suport

durabilitatea și exploatarea rezultatelor proiectului în viitor atât la nivel național cât și în regiunea parteneriatului Estic pentru schimbul de cunoștințe, experiență, formare și expertiză în regiune.

Reieșind din obiectivele propuse, pe parcursul a doi ani de activitate în cadrul proiectului, Biblioteca Științifică AAP a reușit să implementeze o serie de activități inovative cum ar fi:

- studierea limbii engleze

- implementarea unui program inovator de instruire a formatorilor ca parte a unui curriculum LNSS ce încorporează o suită de module relevante și moderne de dezvoltare a personalului de bibliotecă în concordanță cu nevoile de formare cele mai urgente ale bibliotecarilor secolului XXI – secolul erei informaționale;

- dezvoltarea și implementarea programelor de formare a abilităților de cer-

cetare în biblioteci pentru a ajuta utilizatorii să identifice, să localizeze, să evalueze și, în mod eficient și etic, să utilizeze informațiile pentru învățarea continuă pe parcursul întregii vieți;

- realizarea seminarelor și atelierelor de instruire în care se implică toate părțile interesate pentru schimbul de experiență în vederea îmbunătățirii competențelor și abilităților bibliotecarilor.

În timp ce principalii beneficiari ai proiectului sunt biblioteca și personalul de bibliotecă din universitățile țărilor-partenere, de rezultatele proiectului beneficiază și cadrele didactice, masteranzii, doctoranzii, funcționarii publici, personalul administrativ al Academiei, prin utilizarea serviciilor moderne inovative de bibliotecă. Prin dotarea bibliotecii cu echipament performant, se oferă instruiți calitative pentru toate părțile interesate, precum ar fi servicii inovatoare pentru biblioteca sec. XXI, proiectarea site-urilor moderne de bibliotecă, platforme online și portaluri, cataloage online de acces public, tehnologii web 2.0 și social media pentru biblioteci, aplicații pentru biblioteca mobilă, referințe virtuale, livrarea documentelor electronice, corelarea citării și evitarea plagiatului, utilizarea bazelor de date etc.

Cu certitudine, impactul proiectului va fi major și va implica toate părțile interesate din proiect în cursuri de instruire și evenimente de diseminare. Proiectul și Curriculum-ul va ajuta nu doar bibliotecarii dar și întreaga comunitate academică atât la nivel instituțional, cât și la nivel național și regional.

**Rodica
SOBIESKI-CAMERZAN,
director, Biblioteca
Științifică AAP**

Transparența în procesul bugetar local

Utilizarea eficientă a finanțelor publice locale constituie baza bunei guvernări la nivel local. În acest context, Institutul de Dezvoltare Urbană implementează în prezent, cu susținerea Fondului de Bună Guvernare al Ambasadei Marii Britanii în Republica Moldova, proiectul „Îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale prin implicarea cetățenilor și actorilor locali în planificarea și executarea bugetelor locale”.

Veaceslav BULAT,
directorul Institutului de
Dezvoltare Urbană,
doctorand AAP

Prin gestionarea finanțelor publice locale a unei comunități se înțelege totalitatea metodelor, instrumentelor și tehnicilor utilizate de autoritatea publică locală în constituirea și administrarea resurselor financiare, aflate la dispoziția autorității respective pentru îndeplinirea misiunii, obiectivelor, sarcinilor, funcțiilor și competențelor stabilite de legislație.

În cazul acestor funcții, sarcini și competențe, autoritățile administrației publice locale au autoritatea să decidă, în mod autonom și împreună cu cetățenii, care constituie comunitatea locală, cum să formeze și să dispună de resursele și mijloacele necesare realizării lor. Legislația în vigoare stabilește că bugetele unităților administrativ-teritoriale constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară. Astfel, autoritățile publice locale, în gestiunea finanțelor publice de care dispun, trebuie să-și ghideze activitatea pornind de la misiunea generală de reprezentare și soluționare a tuturor problemelor de

interes local și realizarea competențelor cu care sunt abilitate.

În tot acest proces, foarte complex și deloc simplu, gradul și modul de implicare a cetățenilor devine un factor esențial atât pentru a asigura participarea, cât și pentru a determina ca participarea să devină una efectivă. Experiența internațională indică faptul că, în cazul funcționării eficiente și efective a autorităților locale, prin implicarea activă și directă a cetățenilor, șansele de dezvoltare a localităților devin mai mari. Acest lucru are și un efect pozitiv asupra scăderii nivelului de corupție la nivelul oficialilor și funcționarilor locali.

Participarea cetățenilor în procesul decizional contribuie nu numai la dezvoltarea locală și la îndeplinirea cerințelor și necesităților acestora, ci și la democratizarea societății la nivel local.

În Republica Moldova necesitatea cunoașterii de către populație a cadrului legal referitor la descentralizare și autonomie locală, cunoașterea drepturilor și obligațiilor lor, a metodelor de implicare în rezolvarea problemelor locale etc., respectiv, stimularea lor pentru a participa efectiv în afacerile locale, se impune și datorită faptului că, în comparație cu alte state din Centrul și Estul Europei, rata de participare a cetățenilor în procesele locale este mai scăzută.

Studiile recente în domeniu, realizate de organizații neguvernamentale, atestă că Indicele de Transparență Bugetară în Republica Moldova calculat în 2015 pentru documentele bugetare este de 59 de puncte, dintr-un

maxim de 100 puncte. De asemenea, performanța transparenței bugetare evaluată pe 32 primării de orașe atestă un nivel C din maxim A al acestui indicator. Totodată, doar circa 22% din APL-uri au implicat cetățenii în procesul de elaborare a bugetului local. Indicatorii din ultimii ani arată că peste 80% din APL-uri au aprobat bugetul cu devieri de la calendarul bugetar.

Pornind de la realitățile existente, Institutul de Dezvoltare Urbană implementează în prezent proiectul respectiv în 25 de localități urbane, prevăzut pentru perioada august 2017 - martie 2018. În cadrul proiectului, s-a reușit elaborarea unui Ghid al cetățeanului pentru implicarea în procesul de elaborare și control asupra

organizate și la nivel regional. Scopul instruirilor a fost de a ajuta, pe de o parte, reprezentanții APL, iar, pe de altă parte, grupurile interesate, să cunoască mai bine, să înțeleagă, să promoveze și să pună în aplicare un proces de bugetare transparent, participativ și responsabil la nivel local.

Urmare a instruirilor realizate, autoritățile publice locale beneficiare au fost asistate în pregătirea și organizarea desfășurării audierilor publice pe proiectele bugetelor pentru anul 2018. În acest sens, în termenii stabiliți de calendarul bugetar în noiembrie și decembrie 2017, au fost desfășurate audieri publice ale bugetelor locale în toate cele 25 de localități beneficiare. De pe rețelele de socializare constatăm că, în acest an, numărul de comunități care au organizat astfel de evenimente a fost mare. Sperăm, ca această practică avansată să fie preluată de cât mai multe primării și realizată obligatoriu în fiecare an.

executării bugetului local. Ghidul este conceput ca un îndrumar de referință pentru a oferi o sursă suplimentară de informare în domeniul procedurilor bugetare la nivel local și creșterea gradului de informare și implicare a publicului larg în procesul de bugetare la nivel local.

În localitățile beneficiare ale proiectului, au fost organizate seminare de instruire pentru cetățeni și grupuri de interes local referitor la modalitățile de implicare în procesul bugetar. Instruirii cu aceeași tematică au fost

Până în martie 2018, autoritățile publice locale, beneficiare ale proiectului, vor fi asistate în evaluarea capacității fiscale locale și elaborarea planurilor de creștere a veniturilor proprii. Sperăm, ca toate aceste activități realizate să contribuie la îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale în comunitățile beneficiare, iar gradul de implicare a cetățenilor și actorilor locali în planificarea și executarea bugetelor locale să atingă un nivel cât mai înalt.

Despre originea rumânească a cuvintelor *patrie*, *patriarh*, *patrimoniu* și altora din această familie

Este cunoscut faptul că, în cele mai vechi timpuri, oamenii se închinau luminii, soarelui, pământului, apei, unor copaci, animale, pietre ș.a.m.d.

Se credea că pietrele îi pot apăra de rele, îi pot vindeca de boli, le pot aduce noroc. Ele erau purtate ca talisman și se transmiteau de la părinți la copii, la nepoți ș.a.m.d. Acestea erau utilizate ca altar, pe dânsle se depuneau jurăminte în cazurile încheierii unor acorduri, din ele se făceau cavouri, cu dânsle se acopereau mormintele. Cele mai bune locuri pentru rugăciuni - construcția templelor - se considerau pietrele de dimensiuni mari, stâncile sau chiar vârful munților. Acolo, unde nu erau pietre sau munți, se aduceau, se construiau turnuri sau chiar piramide. Se credea, că cu cât acestea sunt mai înalte cu atât mai aproape erau de Creator, cu atât mai ușor acesta te aude. Se considera că în pietre trăiesc sufletele unor sau altor zei sau chiar ale oamenilor. La diferite comunități (fenicieni, acadieni, indieni, romani, musulmani și multe altele) pietrele simbolizau forța supremă - Creatorul.

Cu referire la etimologia acestui cuvânt putem afirma, la sigur, că acesta este de origine rumână și nu latină, așa cum ne spune DEX - ul limbii române, fiindcă:

a) cuvântul *piatră*, în forme foarte apropiate și, cu același sens, de rocă dură este cunoscut și utilizat în foarte multe limbi, inclusiv în cele asiatice: *patthar* - în hindi, *pathara* - în punjabi și bengaleză, *paththara* - în gujarati ș. a., care nu sunt de origine latină și o altă explicație la întrebarea, cum acest

Andrei GROZA,
prim-prorector al Academiei
de Administrare Publică,
doctor, conferențiar
universitar

cuvânt în forma aceasta a nimerit acolo, nu este decât aceea că el este mai vechi decât limba latină și care, de rând cu multe altele, a fost împrumutat/păstrat din limbă primară, din limba rumână;

b) cuvântul *piatră* cu toate derivatele sale: a pietrui, pietrar, pietruit, împietrit ș. a. se găsesc numai în limba rumână;

c) cuvântul *petra* din limba latină are alt sens și, anume, pe cel de stâncă. Rumânescul *piatră* în limba latină are forma - *lapis*.

Cuvântul *piatră* a stat la baza mai multor prenume, nume de persoane și denumiri de localități, întâlnite la diferite comunități, în diferite locuri. Astfel, de la acest cuvânt se trage prenumele Petru, purtat de unul dintre apostolii lui Isus Cristos, numele de familie Petrosean, întâlnit la armeni, Petrache - la români, denumirile orașelor Petra din pustiu Iordaniei și Petrodava la daci.

De la cuvântul *piatră*, de la pietrele la care se închinau, crezând că acestea le dau viață și îi ocrotesc ca și mama și tata,

primii oameni au format cuvântul *părinte* cu care, mai apoi, au fost numiți mai marii neamului, preoții, conducătorii de diferite ranguri și alte persoane stimulate din comunitate, pe care îi cinsteau asemenea pietrelor sfinte. Mai târziu, cuvintele sinonime *piatră/părinte*, preluate de alte limbi inventate, au fost scrise ca *pitr* - în gujarati, *padar* - în tadjiacă, *pater* - în latină, *patera* - în greacă ș. a. m. d.

Din cuvântul rumânesc *părinte* și-a tras rădăcinile și numele zeului suprem al romanilor - *Jupiter*, care nu era nimic altceva decât îmbinarea cuvintelor *Eu + părintele* scrise în limba latină, în limba oficială ca *Jupiter* (lu/Eu + piter). Tot de acolo, de la popularul cuvânt *părinte*, provin și numele unor conducători de state, așa ca *Mitridat al VI-lea Eupator* (121/117 - 63), regele Pontului, *Antioh al V-lea Eupator* (173 - 162), regele Seleuciei din Orientul Apropiat ș. a.

Este important de menționat că de la cuvântul *piatră*, de la *piatra sfântă*, a derivat un șir de

alte cuvinte utilizate în foarte multe limbi.

Astfel, de acolo vine cuvântul, important pentru toți - *patrie* - ceea ce însemna locul unde se aflau, *piatra sfântă*, *părinții*, unde persoana a văzut lumina zilei. Aceeași origine au cuvintele *patrician* - părintele cel mai mare, conducătorul neamului; *patron* - persoana care se comportă ca părintele, care are grijă de toți; *patrimoniu* - avere, bogăție acumulată de părinți, părinții părinților; *patriarh* - părintele/tatăl neamului, cel mai în vârstă, cel mai înțelept, patern, paternal ș. a.

Și azi, *piatra/pietrele* joacă un rol destul de important în viața religioasă a comunităților din Bureația și Tâva (Rusia), India, dar, mai ales, la musulmani, care continuă să se închine unei pietre sfinte (Ali - Hadjar ali - asvad) din orașul Mecca (Arabia Saudită).

Așadar, toate celelalte limbi, inclusiv greaca și latina, au luat/au păstrat aceste cuvinte din limba rumână și nu invers, cum ni s-a impus și ni se impune să credem până în prezent, inclusiv prin intermediul DEX - ului limbii române.

Procesele de elaborare a strategiei de dezvoltare și a programului de dezvoltare strategică

După ce, în numărul precedent al ziarului „Funcționarul Public”, am abordat subiectele, de ce trebuie să planificăm activitatea și necesitatea planificării, în baza Ghidului practic „Instrumente de bună guvernare la nivel local”, astăzi ne vom referi la procesele de elaborare a strategiei de dezvoltare socio-economică și a programului de dezvoltare strategică.

Procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare socio-economică a unității administrativ-teritoriale trebuie să parcurgă următoarele etape:

1. Inițierea procesului de planificare strategică.
2. Realizarea unei analize a istoricului organizației și a situației actuale.
3. Clarificarea misiunii și valorilor comunității.
4. Aplicarea analizei SWOT (analiza punctelor forte și punctelor slabe ale mediului intern al UAT, oportunităților și amenințărilor mediului extern al UAT).
5. Identificarea problemelor strategice cu care se confruntă comunitatea.
6. Formularea unor strategii care să rezolve problemele strategice identificate.
7. Analiza și selectarea alternativelor/strategiilor existente.
8. Elaborarea planului de acțiuni pentru implementarea strategiilor selectate.
9. Elaborarea planului de monitorizare și evaluare a strategiei.
10. Stabilirea periodicității actualizării planului de acțiuni.
11. Organizarea audierii publice pentru consultarea proiectului strategiei.
12. Avizarea proiectului strategiei de către comisiile de specialitate ale consiliului local.
13. Organizarea ședinței consiliului local privind aprobarea strategiei.

Procesul de elaborare a programului de dezvoltare strategică (PDS) a instituțiilor administrației publice locale prevede:

1. Crearea grupului de lucru instituțional responsabil de planificarea strategică.
 2. Analiza situației curente.
 3. Elaborarea misiunii instituției.
 4. Identificarea profilului autorității.
 5. Analiza SWOT a instituției.
 6. Determinarea cadrului existent de politici.
 7. Elaborarea priorităților de politici pe termen mediu, a programelor și obiectivelor.
 8. Evaluarea capacităților existente ale instituției.
 9. Identificarea necesarului de capacități instituționale.
 10. Elaborarea recomandărilor pentru dezvoltarea capacităților.
 11. Definitivare PDS și elaborarea planului anual de acțiuni al autorității.
 12. Aprobarea PDS de către consiliul local.
- Programul instituțional de dezvoltare strategică conține:
- Introducere (scopul și legătura cu alte documente PP).

Situația curentă (misiunea autorității, descrierea profilului autorității (organigrama, bugetul executat al autorității, portofoliul subdiviziunilor interne, statele de personal, analiza cadrului legal (anexa 1) etc.). Analiza SWOT.

Cadrul de politici publice (prioritățile pe termen mediu, programele și subprogramele de care este responsabilă sau la realizarea cărora contribuie autoritatea (anexa 2).

Obiectivele autorității (obiectivele din PDS care țin de responsabilitatea autorității, cu înregistrarea indicatorilor de performanță, a subdiviziunilor responsabile de implementare din cadrul autorității, instrumentelor de realizare a obiectivelor și perioada de realizare a acestora).

Evaluarea și dezvoltarea capacităților (sumarul evaluării capacităților, indicând necesitățile prioritare de capacități și recomandările pentru suplinirea acestora).

Mecanismul de monitorizare și evaluare.

Anexa 1. Lista actelor de reglementare cu referire la procesul de planificare

1. Legea nr. 436 din 28. 12. 2006 privind administrația publică locală.
2. Legea nr. 317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.
3. Legea nr. 397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.
4. Legea nr. 181 din 25.07.2014 privind finanțele publice și responsabilitățile bugetar-fiscale.
5. Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație.
6. Legea nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 33 din 11.01.2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici.

(Va urma)

7 hobby-uri care te ajuta în carieră

Golf

Aproximativ 90% dintre numele regăsite în Fortune 500 CEO's practică golful.

Cu patru sau cinci ore de joc, plus un pahar băut împreună după aceea, este un hobby-cheie pentru construirea unor relații profesionale durabile. Printre pasionații de golf se numără Condoleezza Rice, Sandra Day O'Connor, Patricia Woertz (CEO Archer Daniels Midland), Virginia Rommetty (CEO IBM), dar și Kerri Anderson (CEO Wendy's).

Opera și balet

Da, poate că la prima vedere nu par un hobby distractiv, în cazul în care nu ai niciun fel de educație în direcția aceea, însă sunt forme de artă care te ajută să-ți întărești relațiile profesionale. Nu te vei mai simți un intrus când se discută despre cea mai recentă piesă jucată pe scena Operei Nationale.

Echitație (călărie)

Cei care practică acest sport tind să aibă o educație solidă, să aibă succes pe plan profesional și o situație financiară sigură. Datorită unor femei precum Charlotte Casiraghi și Zara Phillips, a devenit hobby-ul preferat al tinerilor de succes.

Îți dorești să faci parte din liga celor mari? Începe cu un hobby și în scurt timp vei putea obține job-ul pe care ți-l dorești. Te întrebi cum ai putea îmbina latura personală cu cea profesională, astfel, încât să ai de câștigat pe ambele planuri?

Ei bine, cercetătorii americani au realizat un top al celor mai utile hobby-uri, care îți vor aduce pe lângă relaxarea de care ai nevoie și o serie de contacte noi, care te pot ajuta în cariera.

Schi

Majoritatea celor care practică acest sport au un venit considerabil, iar dacă alegi o destinație precum Rocky Mountain, poți găsi acolo personalități de succes, care îți pot facilita ascensiunea în carieră. Ia-ți inima în dinți și ieși pe pârtie!

Vânătoare

Chiar dacă nu este un hobby pentru oricine, te poate pune în legătură cu oameni cu experiență din domeniul care te interesează. Potrivit National Shooting Sports Foundation, vârsta medie a amatorului de vânătoare este de 41.8 de ani. Cu toate acestea, este mai degrabă un hobby rezervat bărbaților.

Șah

Nu numai că te va ajuta să gândești strategic, dar vei intra în contact cu unii dintre cei mai inteligenți și de succes oameni. În timpul jocului poți purta conversații care să te ajute în carieră.

Yoga

Nu numai yoga, ci și alte practici menite să-ți îmbunătățească sănătatea fizică și psihică sunt benefice în carieră, întrucât intri în contact cu oameni din diverse alte companii și organizații, care se află acolo din același motiv. Văzându-i constant, imposibil să nu deschideți și discuții pe teme legate de serviciu.

Știi deja că yoga are nenumărate beneficii pentru sănătatea minții și a trupului însă nu ai încercat niciodată? Înscrie-te la un curs de yoga, care te va ajuta să te dezvolți sub atenta îndrumare a unui instructor profesionist pentru a-ți asigura o carieră de succes la care visezi.

Rectoratul, comitetul sindical, corpul profesoral-didactic și angajații Academiei de Administrare Publică exprimă sincere și profunde condoleanțe dlui Ion DULSCHI, director al Departamentului studiilor superioare de master, și dnei Silvia DULSCHI, șef Direcție știință și doctorat, în legătură cu decesul mamei și soacrei,

Sofia DULSCHI.

Dumnezeu s-o odihnească în pace cu toți dreptii.

Abonarea 2018

Continuă abonarea pentru anul 2018 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef Secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Marina PASTUH - redactor - designer

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 14.02.2018

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicația a Academiei de Administrare Publică.